

The feast "STAR NIGHT 2009" in Shumen, Bulgaria

Diana P. Kyurkchieva
University of Shumen, Bulgaria
d.kyurkchieva@shu-bg.net
(Opening talk. Accepted on 12.01.2010)

Abstract. Information about the preparation and realization of the attractive program for the "Star Night" on September 25, 2009, in Shumen, is presented. Its goal is popularization of the European initiative "Research Night" in Bulgaria.

Празникът "НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2009" в Шумен

Диана Кюркчиева

Материалът представя подготовката и реализацията на атрактивната програма на "Нощта на учените" на 25 септември 2009 г. в Шумен. Неговата цел е популяризация на Европейската инициатива "Нощ на учените" в България.

1 Европейската инициатива "НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2009"

През последните три години европейската инициатива "Нощ на учените" се провежда и в България. През 2006 г. тя бе посветена на учените в областта на физиката и технологиите, през 2007 г. - на учените в областта на историята и археологията, а през 2008 г. - на учените в областта на биологията, химията и екологията.

През 2009 г. този Европейски проект е наречен Star Night, тъй като инициативата е посветена на Международната година на астрономията. Поради това Съюзът на астрономите в България бе поканен за основен партньор в реализирането на този европейски проект и всъщност това е първият проект, в който нашата неправителствена организация е партньор.

В резултат на активността на астрономите бе подготвена и реализирана богата програма за "Нощта на учените" във всички градове на страната, където има астрономически институции. Информация за всички инициативи на Съюза на астрономите в България по проекта може да се намери на специално създадения за целта сайт <http://astro.shu-bg.net/nu/>.

2 Подготовка на Нощта на учените в Шумен

Предварителната подготовка за популяризация на Нощта на учените, която се отбелязва за първи път в Шумен, започна с издаване на албум, озаглавен „Няма по-велик художник от природата“, или „Вселената през „очите“ на съвременните телескопи“, съдържащ цветни астрономически изображения и пояснителни текстове. Той предоставя възможност на всеки да „види“ невидимото за нашите очи небе и да се възхити на прекрасните картини на далечния Космос. От друга страна текстовете към атрактивните изображения, получени с най-големите наземни и космически

Fig. 1. Корицата на албума с красиви астрономически изображения.

Fig. 2. Корицата на сборника с материали от Международната година на астрономията в България

телескопи, предоставят възможност да се изпита удовлетворение от придобитото ново знание за света, който ни заобикаля.

Втори момент от предварителната подготовка бе издаването на сборник „Международната година на астрономията в България“. Той представя

богато илюстрирани материали по основните инициативи и дейности на Съюза на астрономите в България през 2009 г., а именно: тържествата по откриването на Международната година на астрономията; информации за проведените научни конференции, школи и експедиции; резултати от проведените ученически конкурси на астрономическа тематика; информации за разработваните научни и образователни проекти; многообразни дейности за популяризация на астрономията; литературни творби на български астрономи.

Материалите в сборника илюстрират както големите научни успехи на българските астрономи и ролята им за популяризацията на астрономията, така и техния творчески потенциал и уменията им да се забавляват. Изображението на предната корица на сборника – планетарната мъглявина NGC 6751, напомняща букет от фойерверки, илюстрира най-точно празничното настроение на българските астрономи през Международната година на астрономията!

Сериозен анонс за планирания празник „Нощ на учените“ представляваше обявеният от Астрономическия център на Шуменския университет конкурс „Кулинарните фантазии на астрономите“ в средата на август 2009 г. Свой рецепти и кулинарни приумици, подчинени на темата „Астрономия“, можеха да изпращат всички, изкушени от тази наука. Обявено бе, че най-добрите рецепти ще бъдат наградени и демонстрирани от професионален готвач на планираното за Нощта на учените нощно АСТРО-шоу.

Домакин на инициативите за отбелязване на Нощта на учените в Шумен естествено бе Шуменският университет „Епископ Константин Преславски“.

3 Програмата на Нощта на учените в Шумен

Самата „нощ“ на учените в Шумен започна в 13 ч. на 25 септември с церемония по отбелязване на 10-годишния юбилей от създаването на Астрономическия център на Шуменския университет, която завърши с откриване на слънчевия часовник пред Корпус 3 на университета.

От 14 ч. в заседателната зала на Ректората започна работа Национален форум „Проблеми на българската наука и ролята на жените-учени за модернизиране на висшето образование и науката през второто десетилетие на 21 век“ с участие на над 60 представители от университети, институти на БАН, МОМН, НАОА и други научни институции. Изнесените доклади „Състояние на системата на висшето образование и науката и динамика на нейното развитие за периода 1999–2009 г.“ от доц. Л. Вълчева, „Кадрово състояние на българската наука съгласно информационната система на ВАК“ от акад. П. Кендеров и „Някои конкретни предложения в отговор на Европейските резолюции за повишаване ролята на жените-учени и за създаване на Европейско изследователско пространство“ от проф. Д. Кюркчиева, поставиха основните въпроси за обсъждане на последвалата кръгла маса.

Празникът за младите хора и всички граждани на Шумен започна в 18 ч. с инициативата "Отворени врати на Шуменски университет", която включваше: демонстрации на атрактивни експерименти в лабораториите по биология, физика и химия; триизмерна възстановка на Тронната зала

в Плиска, Златната църква във Велики Преслав и други исторически обекти; изложба на експонати на студенти и преподаватели от специалността "Техника и технологии"; изложба на астрономически изображения във фойетата на Ректората; демонстрации в Астрономическия център.

Но истинският празник в Шумен започна в 19.30 ч., когато стартира нощното астро-шоу „Изпратете послание на звездите“. То се проведе на площадката пред Ректората, която събра около 1000 гости, привлечени може би от мощната медийна реклама на събитието в града. Всички гости дойдоха с някакви предварителни очаквания, но това, което последва, надхвърли и най-смелите очаквания дори на организаторите.

Шоуто бе изпълнено със светлинни и звукови и светлинни ефекти, подобни на ефектите, съпровождащи концертите на мегазвезди от шоу-бизнеса. Но това бе само фонът, а центърът на вниманието на многобройната публика бе богатата програма, включваща изпълнения на формации от студенти и преподаватели на Шуменския университет: вокалния квартет на Шуменския университет АБАГАР; Колегиума за камерна музика АРСМУЗИКА Шумен с диригент гл.ас. Юлияна Панова; шоу-спектакъл на отбора по аеробика на Шуменския университет с ръководител ст.ас. Теодора Игнатова; шоу-демонстрации на отбора по айкидо на Шуменския университет с ръководител гл. ас. Северин Акерски; изпълнения на брейк формация Accession crew с ръководител Илиян Ирманов, студент четвърти курс "Биология и химия" в Шуменския университет; изпълнения на танцов ансамбъл за народни песни и танци "Мадара" към Шуменския университет; участие на представителна група от базова детска градина "Космонавт" и др.

Между тези изпълнения умело бе вплетено синхронното реализиране от двама професионални готвачи на големия брой наградени рецепти от конкурса „Кулинарните фантазии на астрономите“, което се наблюдаваше от гостите на големия видеоекран. Авторите на класираните рецепти бяха наградени с фланелки с логото на Нощта на учените, рекламни материали, албуми и много предметни награди, а цялата публика дегустира приготвените от готвачите на сцената астрогозби (погача Юпитер, десерт Астероид Шумен, предястие Космически аеродрум, печена двойна звезда, десерт Комета Хиякутаки, погача Слънце, салата Слънце, ястие Сатурн, торта Звездно небе, скара Млечен път и др.).

Наистина бе забавно да опиташ от „Пресечената спирална галактика „КЕБАПЧЕ-КЮФТЕ-КЕБАПЧЕ“, направена по следната технология: забърква се микс от газово-прахови глобули (кайма) и метеорно вещество (подправки) и се оставя да престои 1 ротационен период на Юпитер; взема се една протозвезда (яйце) и се излага на слънчево греење на земния екватор за половин час на пладне; от микса се оформя единна структура, подобна на пресеченото с бар галактично ядро, т.е. 2 кебапчета между които има кюфте; тя се изпича на терминатора на планетата Меркурий в продължение на 1/1000 от орбиталния му период. Структурата кебапче-кюфте-кебапче се поставя в средата на „летяща“ чиния и се поръсва с междוזвездна материя (настъргани моркови), за да придобие оранжев оттенък. Материята от кометните опашки (ситно нарязано зеле) се моделира под формата на спирални ръкави, излизащи от края на кебапчетата. В „летящата“ чиния се излива лава от вулкана на спътника Йо на Юпитер

(твърд алкохол) и се фламбуира с искра от избухваща Свръхнова звезда, за да придобие цялото творение огненосинкав космически ореол!

Гостите на шоуто бяха поставени пред изпитание от водещия с въпросите от астровикторината. Но тези, които показаха добри астрономически звания, получиха много награди.

Между изпълненията и дегустациите на кулинарните изкушения много от гостите и организаторите изпратиха пред микрофона своите устни послания към звездите, придружени с пускане на връзка балони към небето. От тези послания публиката бе особено разчувствана от посланието на Председателя на Съюза на астрономите „Мили мои звездички, които ние, живите създания, считаме за неодоушевени обекти! Научете ни да бъдем по-добри и като вас да излъчваме само топлина и светлина, усмивките да не слизат от лицата ни и да живеем още дълго на нашия малък космически дом Земята в хармония с природата и цялата Вселена. Бъдете благословени и ни дарявайте с красотата си! И ако около някоя от вас има същества, подобни на нас, намигнете ни!”

Богатата програма на астро-шоуто завърши с празнична заря, при която небето над Шумен бе озарено от „букети от ярки звезди”, придружени от мощните овации на цялата публика.

А когато угасна и последният фойерверк гостите се наредиха и изчакаха търпеливо пред 4-те телескопа на Астрономическия център, за да зърнат през тях далечния и мълчалив свят на звездите. Така празникът продължи до полунощ, т.е. докато всички желаещи успяха да погледнат звездното небе с телескоп и да изпратят своето послание към звездите. След това градът притихна и заспа с чувството, че наистина заслужава на небето да има астероид, който носи името Шумен, защото вече толкова много негови граждани са съпричастни с голямата наука астрономия. А техният сън-мечта в града да има професионален телескоп и обсерватория скоро ще се сбъдне, благодарение на спечеления научен проект от Астрономическия център и финансовата подкрепа на Община Шумен.

Големият астрономически празник в Шумен бе отбелязан по подобаващ начин с много статии и видеоматериали в местните и национални медии. А тези, които бяха пропуснали да присъстват на това събитие на живо, успяха да го видят на филм по местната телевизия!

Заклучение

Вечерта на 25 септември в цялата страна бе изключително топла, ясна и приятна и позволи на много хора да станат участници в големия празник и да се насладят може би за първи път на магията на звездното небе, гледано през телескоп. Реализирането на всички инициативи показа пред обществото, че астрономите умеят да се забавляват, каквато е и целта на инициативата Нощ на учените!

Искушаваме се да мислим, че Нощта на учените в България завърши с толкова много настроение, приятни емоции и истинско вълнение на откривателство за много хора, благодарение в голяма степен на усилията и творческия потенциал на астрономическата колегия в България. Надяваме се и през следващите години да бъдем участници в провеждането

на Нощта на учените и да имаме възможност да дарим българските граждани с още по-вълнуващи празници!

Фотогалерия на празника

Fig. 3. На церемонията по повод 10-годишния юбилей на Астрономическия център на Шуменския университет доц. Д. Марчев връчи грамота на студента Сунай Ибрямов за изработване на лого на Астрономическия център

Fig. 4. Откриването на слънчевия часовник по право е на доайена на астрономическия екип на Шуменския университет проф. Владимир Шкодров

Fig. 5. Демонстрациите на атрактивни експерименти в лабораториите по химия бяха наблюдавани с голям интерес от децата

Fig. 6. Изложба с атрактивни астрономически изображения беше подредена във фойетата на сградата на Ректората

Fig. 7. Начало на шоуто: масата на готвачите и екрана пред нея

Fig. 8. Многобройната публика

Fig. 9. Изпълненията на ансамбъла за народни песни и танци на Шуменския университет бяха посрещнати с аплодисменти

Fig. 10. Посланието на учениците от училище "Сава Доброплодни"

Fig. 11. Изпълненията на детския ансамбъл за народни танци бяха съпроводени с непрекъснати ръкопляскания

Fig. 12. Преди дегустацията всички астрогозби се показват пред публиката

Fig. 13. Посланието на г-жа Мира Калоянова от МОМН и...

Fig. 14. ...посланието на един астроном

Fig. 15. Вокалният квартет АБАГАР на Шуменския университет и...

Fig. 16. ...и отборът по аеробика на Шуменския университет бяха многократно аплодирани от присъстващите

Fig. 17. Присъстващите затаиха дъх пред демонстрациите на отбора по айкидо на Шуменския университет и...

Fig. 18. ...и брейк-формацията на Шуменския университет.

Fig. 19. Накрая публиката се включи в кръшното българско хоро, за да изпрати своето послание към звездите

Fig. 20. След астрошоуто повечето участници изпитаха тръпката от първия поглед към небето с телескоп, но най-щастливи бяха децата.